

Finanční účetnictví a finanční analýza podniku

3SG410 – Manažerské finance

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Finanční účetnictví

Úkol účetnictví

- Věrně zobrazovat ekonomickou situaci podniku, tj. majetek, závazky, vlastní kapitál a výsledek hospodaření
- Poskytovat údaje pro finanční analýzu
- Poskytovat informace pro krátkodobé a dlouhodobé rozhodování a plánování

Hlavní uživatelé informací z účetnictví

- Vlastníci – sledují výnosnost prostředků vložených do podnikání
- Obchodní partneři – sledují úhradu dodávek v termínu a dlouhodobou prosperitu
- Investoři – odhadují rizika a rentabilitu investice
- Banky – poskytovatelé dlouhodobých cizích zdrojů financování – sledují finanční stabilitu a schopnost plnit úvěrové podmínky
- Ostatní věřitelé – sledují schopnost uspokojení svých finančních nároků
- Státní orgány – sledují prosperitu v ekonomice, zpracovávají statistiku apod.

Finanční manažer a účetnictví

- Informace pro základní roli finančního manažera – růst hodnoty firmy
- Informace o finanční stabilitě firmy – základu pro růst hodnoty firmy
- Informace o tvorbě zisku a rentabilitě
- Varovné signály
  - Včasná identifikace případných finančních potíží
  - Včasná implementace opatření pro zlepšení

Účetní závěrka

- Hlavní součásti účetní závěrky
  - Rozvaha
  - Výkaz zisku a ztráty
  - Příloha vč. výkazu peněžních toků
- Druhy účetních závěrek
  - Řádná (závěrka za hospodářský rok)
  - Mimořádná (ostatní případy stanovené zákonem)
  - Mezitímní (nedochází k uzavření účetních knih)

Finanční výkazy

- Základní finanční výkazy
  - Rozvaha
  - Výkaz zisku a ztráty
  - Změna struktury v roce 2016
  - Změna u zásob vlastní výroby ve VZZ
- Manažerské finanční výkazy – vlastní struktura pro potřeby finančního řízení
  - Podle provozů nebo projektů
  - Podle KPI

Provázanost účetních výkazů

Výkaz peněžních toků (cash flow)

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním
Úpravy o nepeněžní operace
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami
Čistý peněžní tok z provozní činnosti
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti
Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků
Stav peněžních prostředků na konci účetního období

Rozvaha

AKTIVA CELKEM
Dlouhodobý majetek
Oběžná aktiva
Finanční majetek
Ostatní aktiva
PASIVA CELKEM
Vlastní kapitál
Výsledek hospodaření
Cizí zdroje
Ostatní pasiva

Výkaz zisku a ztráty

Tržby za prodej zboží
Náklady na prodané zboží
Obchodní marže
Výkony
Výkonová spotřeba
Přidaná hodnota
Provozní výsledek hospodaření
Finanční výsledek hospodaření
Výsledek hospodaření za účetní období

Ukázka manažerského výkazu podle krycích příspěvků (KPI)

TRŽBY CELKEM
ZMĚNA STAVU ZÁSOB VL. VÝROBY
CELKEM VYTVOŘENÉ HODNOTY (CVH)
Materiál (suroviny)
Přímé náklady na energii a služby
Krycí příspěvek I (KP I)
% KP I
Osobní náklady přímé
Přímé náklady celkem
Krycí příspěvek II (KP II)
% KP II
Osobní náklady režijní
Osobní náklady celkem
Celkem věcné fixní náklady
Krycí příspěvek III (KP III)
% KP III

Finanční náklady
Finanční výnosy
Krycí příspěvek IV (KP IV)
% KP IV
Odpisy majetku
Krycí příspěvek V (KP V)
% KP V
Mimořádné výnosy
Mimořádné náklady
Výsledek hospodaření
Daň z příjmu
+ Zisk / - Ztráta

Oceňování v účetnictví

- Základní ocenění – vznik účetního případu – většinou cena pořízení.
- Konec rozvahového dne (při sestavování účetní závěrky):
  - Ocenění, resp. přecenění na reálnou hodnotu (pouze u zákonem stanovených aktiv),
  - tvorba opravných položek, které ocenění majetku korigují,
  - Ocenění/přecenění metodou ekvivalence (opět pouze u zákonem stanovených aktiv).
  - Ocenění reálnou hodnotou

Druhy oceňovacích cen

- U úplatně nabytého majetku a zásob – ocenění pořizovací cenou
- U aktiv nabytých vlastní činností (aktivace) – hodnota vlastních nákladů
- U peněžních prostředků, pohledávek a závazků – jmenovitá hodnota
- Zákonem o účetnictví vymezená aktiva se oceňují při sestavování účetní závěrky reálnou hodnotou.
- V případě bezúplatného nabytí se oceňuje preprodukční pořizovací cenou

Oceňování pro manažerské účely

- Manažerské vs. statutární oceňování
- Možnost pozitivních opravných položek
- Průběžný goodwill

Cash flow

- Vedle zisku klíčová veličina pro úspěšné fungování podniku
- Může být zisk, ale nemusí být cash flow (pracovní kapitál, splátky apod.) a naopak (odpisy, opravné položky apod.)
- Základní struktura cash flow (provozní, investiční, finanční)
- Metody zjišťování cash flow (přímá a nepřímá)

Druhy účetních operací

- Operace s dopadem na rozvahu i výsledovku
- Operace pouze rozvahové
  - Operace s dopadem na aktiva i pasiva
  - Operace čistě aktivní (inkaso pohledávek)
  - Operace čistě pasivní (kapitalizace pohledávek věřitelů)
- Operace s dopadem na cash flow (inkasa a úhrady)
- Operace bez dopadu na cash flow (odpisy, tvorba rezerv, opravných položek – náklady, které nejsou výdajem a výnosy, které nejsou příjmem)

Finanční analýza

Základní součásti finanční analýzy

- Analýza absolutních hodnot vstupních údajů – vertikální a horizontální analýza
- Poměrové ukazatele a jejich celkové vyhodnocení
- Syntetické ukazatele
- Integrace jednotlivých součástí a celkové vyhodnocení

Vertikální a horizontální analýza

- Analýza informací obsažených v účetních výkazech, tj. jaký je vývoj jednotlivých položek obsažených v účetnictví (rozdíly a indexy);
- Analýza struktury, tj. jak se mění váha jednotlivých položek v celkovém kontextu.

Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření za účetní období (EAT)
+ daň z příjmu

= Zisk před zdaněním (EBT)
+ Nákladové úroky

= Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)
+ Odpisy a tvorba rezerv a opravných položek

= Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA)

Provozní výsledek hospodaření

- Přidaná hodnota – výsledek po základních výrobních nákladech a zdroj krytí personálních nákladů (základní výrobní marže)
- Primární EBITDA – ukazatel základní provozní ziskovosti, ukazuje výsledek po odpočtu základních výrobních a personálních nákladů
- Provozní EBITDA – základní provozní výsledek hospodaření klíčový pro tvorbu cash flow a zdroj pro krytí nákladů financování

Ukázka struktury EBITDA

Tržby za prodej zboží	0
Náklady na prodané zboží	0
Obchodní marže	0
<hr/>	
Výkony	210 982
Výkonová spotřeba	110 161
Přidaná hodnota	100 821
Osobní náklady	74 210
Daně a poplatky	366
Primární EBITDA	26 245
<hr/>	
Ostatní provozní výnosy	1 133
Ostatní provozní náklady	4 063
Provozní EBITDA	23 315

Zisk z pohledu různých adresátů

- Úrovně EBITDA
  - Zejména pro poskytovatele cizího kapitálu
  - Ukazují, jak se vyvíjí zdroje pro obsluhu cizího kapitálu
- Celkový výsledek hospodaření
  - Zejména pro vlastníky
  - Ukazuje možnost výplaty podílů na zisku

Pracovní kapitál

- Celkový pracovní kapitál (čistý pracovní kapitál)
- Celkové nepeněžní složky pracovního kapitálu (čisté celkové nepeněžní složky pracovního kapitálu)
- Primární nepeněžní složky (čisté primární nepeněžní složky pracovního kapitálu) – souvisejí se základní provozní činností
- Vliv opravných položek a dalších korekcí na pracovní kapitál (hodnota vs. dopad do cash flow)

Ukázka

Zásoby	15 452
Krátkodobé pohledávky	35 132
Ostatní krátkodobá aktiva	91
Finanční majetek	15 360
Krátkodobý cizí kapitál	18 967
Ostatní krátkodobá pasiva	424
Celkový pracovní kapitál celkem	46 644
Celkové nepeněžní složky pracovního kapitálu	31 284
Změna stavu celkových nepeněžních složek PK	2 132
Primární krátkodobé nepeněžní složky PK	
	2013
Zásoby	15 452
Obchodní pohledávky	34 046
Obchodní závazky	9 095
Závazky z osobních nákladů	5 604
Primární nepeněžní složky pracovního kapitálu	34 799

Provozní výkonnost - marže

- Obchodní marže – základní zisková úroveň u obchodních podniků
- Marže přidané hodnoty – základní výrobní marže u výrobních podniků a podniků poskytujících služby. Nedostatečná úroveň marže přidané hodnoty indikuje většinou nízkou konkurenceschopnost produktů
- Marže primární EBITDA – klíčová provozní zisková marže zahrnující výrobní a personální náklady. Nízká marže primární EBITDA indikuje možné problémy v základní ekonomice podniku (konkurenceschopnost, efektivnost produkce, efektivnost nákladů práce, špatná cenová politika na výstupu, apod.)
- Marže provozní EBITDA – provozní marže se všemi provozními náklady
- VÝVOJ V ČASE A TREND

Provozní výkonnost – nákladové poměry

- Poměr výkonové spotřeby a jejích základních složek k výkonům (náročnost výkonů na výrobní náklady)
- Poměr spotřeby materiálu k výkonům (materiálová náročnost)
- Poměr služeb k výkonům (náročnost na subdodávky)
- Poměr osobních nákladů a výkonů (náročnost výkonů na náklady práce)
- Relace změny výkonů a změny nákladů (nákladové rigidity)

- VÝVOJ V ČASE A TREND

Ukázka

Výkony	210 982
Změna stavu zásob vlastní výroby	1 652
Výkonová spotřeba	110 161
Podíl výkonové spotřeby	52,21%
Spotřeba materiálu a energie	87 274
Podíl spotřeby materiálu	41,37%
Služby	22 887
Podíl služeb	10,85%
Přidaná hodnota	100 821
Marže přidané hodnoty	47,79%
Osobní náklady	74 210
Podíl osobních nákladů	35,17%
Daně a poplatky	366
Primární EBITDA	26 245
Marže primární EBITDA	12,44%
Ostatní provozní výnosy	1 133
Ostatní provozní náklady	4 063
Provozní EBITDA	23 315
Marže provozní EBITDA	11,05%

Poměrové ukazatele

- Umožňují mezipodnikové srovnání
- Umožňují porovnání s odvětvím (Finanční analýza podnikové sféry MPO)
- Základní poměrové ukazatele
  - Ukazatele likvidity
  - Ukazatele zadlužení
  - Ukazatele aktivity
  - Ukazatele rentability

Likvidita

- Běžná likvidita – zahrnuje veškerá oběžná aktiva
- Pohotová likvidita – zahrnuje pouze pohledávky a finanční prostředky a jejich ekvivalenty
- Okamžitá (peněžní) likvidita – zahrnuje pouze finanční prostředky a likvidní ekvivalenty

Mezera krytí

- Rozdíl splatných závazků a disponibilní hotovosti
- Poměří pouze **splatné** závazky a **disponibilní** hotovost
- Ukazatel platební schopnosti ukotvený v insolvenční legislativě (§ 3, odst. 3 InsZ a vyhláška 190/2017 Sb.)
- Jiný pohled na likviditu

Zadlužení

- Celková zadluženost
- Zadlužení vlastního kapitálu
- Úrokové krytí
- Stupeň krytí dlouhodobých aktiv

Aktivita

- Obrat aktiv
- Obrat zásob – náročnost na zásoby
- Obrat pohledávek (doba obratu pohledávek)
- Obrat závazků (doba obratu závazků)

Rentabilita

- Rentabilita tržeb (ROS)
- Rentabilita celkových aktiv (ROA)
- Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

- Rentabilitu lze měřit různými úrovněmi zisku
  - Na základě ziskem po zdanění
  - Na základě provozního výsledku hospodaření
  - Na základě různých úrovní EBITDA

Integrované hodnocení poměrových ukazatelů

I. Ukazatele zadluženosti a dlouhodobé stability

Celková zadluženost

Stupeň krytí dlouhodobých aktiv

Doba splatnosti dluhu

Úrokové krytí

Aa **9,0**

32% 3,0

1,06 2,0

2,60 2,0

14,97 2,0

II. Ukazatele likvidity

Celková likvidita (1. stupně)

Pohotová likvidita (2. stupně)

Okamžitá likvidita (3. stupně)

Krytí oběžných aktiv pracovním kapitálem

Aa **4,5**

3,48 1,0

2,66 1,5

0,81 1,0

71,3% 1,0

III. Ukazatele aktivity

Obrat aktiv

Doba obratu pohledávek

Doba obratu zásob

Doba obratu závazků

Ab **9,5**

1,11 4,5

61 3,0

51 1,0

28 1,0

IV. Ukazatele rentability

ROE

ROA

ROS

Provozní rentabilita

C **34,0**

7,1% 20,0

5,2% 8,0

4,3% 2,0

5,4% 4,0

Počet bodů celkem:

57,0

Celkové hodnocení

Ab

Pyramidové rozklady

- Postupný rozklad vrcholového ukazatele na ukazatele dílčí
- Většinou rozklad rentability vlastního kapitálu (ROE)
- Detekce vlivu dílčích ukazatelů na ukazatel vrcholový
- Du Pont rozklad - nejznámější

Ukázka pyramidového rozkladu

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	7,08%
Rentabilita celkových aktiv (ROA)	4,82%
Míra finanční páky (zadlužení)	1,470
Míra finanční páky (zadlužení)	1,470
Celková aktiva	182 039
Vlastní kapitál	123 799
<hr/>	
Rentabilita celkových aktiv (ROA)	4,82%
Rentabilita tržeb	4,34%
Obrat aktiv	1,111
Rentabilita tržeb	4,34%
Čistý zisk	8 767
Tržby	202 197
Obrat aktiv	1,111
Tržby	202 197
Aktiva	182 039

Syntetické ukazatele

- Integrují více jednotlivých poměrových ukazatelů
- Výsledek je většinou skóre, zařazující podniku do určité skupiny
  - Bonitní podnik
  - Šedá zóna
  - Bankrotní podnik
- Nejznámější syntetické ukazatele
  - Kralickův Quick test
  - Altmanův index
  - Indexy IN (IN95, IN99, IN05) – vytvořeny na základě výzkumu českých podniků

Platební schopnost

- Nutná hotovost – jiný pohled na likviditu
  - Stanovena na základě požadavku na úroveň okamžité likvidity
  - Porovnání skutečného stavu hotovosti a nutné hotovosti
  - Deficit nebo přebytek hotovosti
- Má firma závazky po splatnosti?
  - Důvod
  - Výše ve vztahu k hotovosti – mezera krytí

Integrace a celkové vyhodnocení

- Co indikují jednotlivé skupiny ukazatelů
  - Výsledek vertikální a horizontální analýzy
  - Výsledek poměrových ukazatelů
  - Výsledek syntetických ukazatelů
- Jak spolu výsledky korespondují
  - Potvrzují se výsledky navzájem?
  - Vyvracejí se výsledky navzájem?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

